

- Dar interesul pentru piesele noi credeți că există?  
- Eu nu cunosc încă acele piese noi...; nici n-am unde să le caut - magazin de capodopere dramaturgice nu există. Probabil că, încet-încet o să se creeze un loc central, în care să se adune. UNITER-ul se străduiește să facă acest lucru; se organizează anual un concurs, citesc sute de piese, dintre care foarte puține sînt gramaticale. Deci, un număr foarte mic poate fi discutat, nefiind agramate.

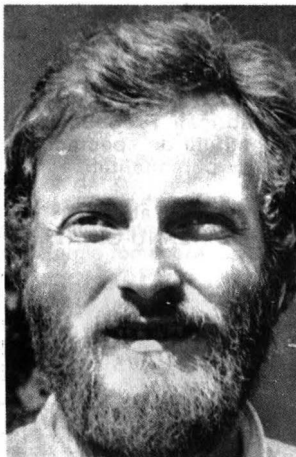
- Dar marii noștri dramaturgi nu participă la asemenea concursuri. Interesul față de operele lor recente există? Cum se manifestă?

- Dramaturgii importanți, Marin Sorescu - de exemplu - cred că nu au scris nimic de la revoluție și pînă astăzi. Ce s-a scris înainte s-a jucat și răs-jucat. Ba chiar știu că Sorescu a refuzat unii regizori și anumite montări.

În general, un dramaturg trebuie să se ocupe personal de împrăștierea textelor sale, în cazul în care există noutăți. Sigur, mă refer la dramaturgii cu adevărat importanți și nu la cei care au fost doar considerați ca atare, din motive mai mult sau mai puțin ideologice.

- Teatrele nu au nici o obligație față de acești dramaturgi importanți?

- Teatrul este un organism viu; chiar ca instituție, oricît de prăpădit ar fi; dacă un dramaturg nu este căutat înseamnă că e ceva în neregulă cu el, nu cu teatrul, cu instituția. Oamenii de teatru vor să facă spectacole care să le aducă succes, pe o cale sau alta. Dacă dramaturgul român nu intră în ecuația dată, cred că, în primul rînd, e vina lui.



**CRISTIAN  
HADJI CULEA:**

## Atentat la libertatea creatorului?

- De ce majoritatea regizorilor ocolesc piesa românească? Cine s-o monteze atunci?

- Ne întrebăm de ce nu se mai montează piesa românească la fel ca înainte? Pentru că fiecare regizor și-a cîștigat libertatea. Astfel, s-au îndrumat spre piesele pe care și le doreau. Asta nu este desigur o soluție, sau singura.

- Statul român acordă subvenții, acum, exclusiv pentru dramaturgia străină?

- Respectînd și libertatea individului-creator, dar și nevoile unei politici culturale coerente, potrivit căreia ar fi necesar ca arta spectacolului să se dezvolte concomitent cu dramaturgia românească, în raport și cu faptul că statul acordă niște subvenții, a apărut și obligativitatea montării unor piese românești; fapt ce a născut și va continua să nască discuții, dînd sentimentul unui atentat la libertatea creatorului.

Consider însă că este posibil să descoperi și piese

românești colaborînd cu dramaturgii în așa fel încît această responsabilitate a sincronizării, într-un spațiu cultural și teatral de durată, să poată funcționa.

- Mulți directori de teatru reclamă dezinteresul publicului față de textul național.

- Dacă publicul vine sau nu la asemenea spectacole? Cred că dramaturgul trebuie să fie primul care să-și pună astfel de întrebări și să tragă singur concluziile. Eu nu cred că spectatorii noștri preferă un nume cu rezonanță străină unuia cu rezonanță familiară, însă probabil că în scriitura spectacolelor respective există acel ceva care răspunde preocupărilor acestui public. După cum cred că realitățile noastre nu și-au găsit încă (sau cel puțin în cazurile cunoscute de mine) expresia artistică și dramatică necesară aceluia gen de spectacol care aduce publicul în sală.

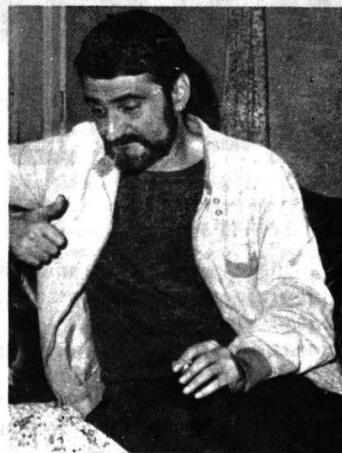
Înainte de revoluție, piesa românească beneficia de un dat esențial (mă refer la marii dramaturgi); discuta sistemul - cum e cazul lui Mazilu, sau se folosea de șoptirile pentru a pune pe tapet problemele zilei, teatrul funcționînd foarte des ca unică tribună politică a românilor.

- Ce rol îl atribuți în contextul actual al teatrului textului...?

- Acum teatrul, primul dator să se întoarcă spre arta dramatică, să-și recapete mijloacele specifice, trebuie conectat la alte nivele; trebuie să ieșim din teză și să creăm personaje complexe care sigur că aparțin spațiului și timpului nostru, dar cu conflicte mult mai nuanțate decît teza politică partinică.

- Teatrele aflate în directă subordonare față de ministere vor fi obligate să joace repertoriu românesc?

- Ministerul Culturii poate interveni în acest proces, prin... diferite persuasiuni; prin posibilitatea de a plăti programe și proiecte de dramaturgie românească, prin încercarea de a impune dramaturgia națională de bună calitate în străinătate bazîndu-ne și pe snobismul consumatorilor români, care sînt în stare să accepte mult mai ușor ca valoare o piesă românească după ce aceasta a fost jucată în alte părți. Dar, în nici un caz, noi nu putem obliga pe nimeni să primească și să monteze un anume text!



**DAN  
MICU:**

## Vrăjmașul este acum în noi

- Cine poate fi vinovatul...: dramaturgul sau regizorul român?

- Se zice că există întotdeauna un grad de complicitate al criminalului cu victima; în sensul că victima își provoacă ucigașul.

Mă gîndesc la o "complicitate" și în cazul subiectului aflat în discuție: durerea aceasta, a dramaturgilor, este împărtășită și de noi, creatorii de spectacole (chiar dacă

